

*Tặng hai con gái của mẹ, Galith và Ilanith,
và Noa, nàng công chúa bé bỏng của riêng bà.*

“Có rất nhiều người trong phòng nhưng không ai cảm nhận được sự hiện diện của họ. Họ chìm đắm trong những quyển sách. Đôi khi họ cử động giữa các trang sách lật, giống như người ta đang ngủ và tựa mình trong những giấc mơ. A! Thật tuyệt được là một trong những người đọc. Vì sao người ta không luôn đọc sách nhỉ? Bạn có thể đi lướt ngang một người đang đọc sách mà người ấy không hề nhận biết.”

Rainer Maria Rilke,
Những quyển vở của Malte Laurids Brigge

Đối với Momo, ngày nào ở xóm Cúc Lam cũng chán phè. Trước tiên là cúc lam, tìm khắp nơi chẳng thấy cái bông nào. Không cúc lam, không cây cối, không lùm bụi, không có gì sất.

Cái mà người ta gọi là “thảm cỏ” thì chỉ là một khoảnh đất hình chữ nhật lổn nhổn sỏi đá, nơi bọn con nít chơi đá banh, thiệt là buồn cười.

Ở xóm Cúc Lam, khu nhà dành cho dân nhập cư, ngày nào cũng chán phè, thậm chí còn chẳng có lấy một bông cúc lam, thảo nào Momo chán muốn chết. Bình thường thôi. Đang Hè mà. Chẳng có gì để làm trong một cái xóm không hoa lá, không cây cối, không vườn tược. Chỉ lác đác mấy đóa hoa mào gà dọc theo đường rầy xe lửa gần đó, nhưng Momo

lại không được phép đi về phía ấy. Chị cả Fatima của nó cấm tiệt. Vì vậy trong những ngày lê thê của mùa Hè bất tận, Momo không làm gì khác hơn là đi lang thang ngoài đường, thường là đến khu đất đồi ở cuối xóm, nơi không ai bén mảng. Nó thích nhẩn nha ngoài đường là vì ở nhà đã có khá đông người bùng nhùng trong đó. Mẹ và chị Fatima đi làm, trong khi cha ở nhà suốt ngày đánh bài với hai ông bạn là bác Boubakar và bác Mamadou. Cha không còn làm việc được kể từ lần bị té xuống từ giàn giáo, trước khi Momo chào đời. Muồi một năm rồi. Té xuống là hôn mê luôn. Khi tỉnh dậy thì bị mất trí nhớ, mất luôn việc làm.

Ngoài cha và bạn bè của ông, còn có anh Ahmed, nhỏ hơn chị Fatima một tuổi nhưng chính anh lại là thủ lĩnh trong nhà khi mẹ đi vắng. Mẹ mà có mặt ở đấy thì anh dùng hòng ra lệnh này lệnh nọ. Momo có khi cũng lãnh đạo, nhưng chỉ khi nó một mình. Anh Ahmed làm sếp sòng mọi thứ nên chẳng màng đi làm. Dù vậy anh có chứng chỉ hành nghề thợ bánh mì và bánh ngọt! Mẹ vô cùng hãnh diện có đứa con trai, người đầu tiên trong gia đình, là thợ làm bánh! Thế nhưng anh ấy không bao giờ thức dậy nổi buổi sáng, mặc mẹ la hét anh vẫn tiếp

tục ngủ. Vì luôn đi làm trễ nên anh bị chủ đuổi. Từ đó anh chẳng thêm dậy nữa. Mà dù có thức, anh vẫn nằm uòn trong giường hút thuốc lá hôi rình.

Anh Ahmed ra đòi sát nút sau chị cả Fatima, rồi đến chị Yasmina và cặp sinh đôi - anh Rachid và chị Rachida, cuối cùng là Momo. Nhà có tổng cộng tám người, thậm chí muồi, vì bác Mamadou với bác Boubakar được coi như thành viên gia đình luôn. Phải nói là dân nghèo sống chen chúc trong một túp nhà con. “VẬY ĐÓ, MỘT MÁI ẤM CŨNG KHÔNG CÓ.” Mẹ Momo vừa nói vừa thở dài đánh thượt. Nếu mẹ thở dài đó là vì mẹ có lí do để thở dài, vì cuộc đời bà ngày nào cũng như ngày nấy, chẳng vui vẻ gì.

Muồi người, đông quá đi.

Thành thủ, có khi Momo ngộp thở trong chính căn nhà của mình.

Để thở, nó thường nhẩn nha ngoài đường, mà ở ngoài đường có khi nó cũng ngộp thở luôn.

Để thở, nó đi miết đến tận khu đất đồi, ở cuối xóm.

Ở đấy, ít nhất còn có cây cối. Có cả một băng ghế nơi nó nằm dài ra, nhắm mắt lại và đưa tâm trí đi tít đến hòn đảo hoang của riêng nó. Trên hòn đảo ấy nó chỉ nghe tiếng sóng biển, tiếng chim hót. Nơi

ấy có hàng ngàn hoa cúc lam màu đỏ, xanh lá cây, vàng và cả xanh lam nữa, lí gì lại thiếu hoa cúc lam màu lam chú? Momo biết hòn đảo của nó không có thật mà chỉ hiện ra sau đôi mắt nhắm. Nhưng ít nhất, để đi đến tận nơi ấy, nó không cần phải xin phép ai cả, nhất là anh Ahmed, người tự coi mình là sếp, đúng sai gì cũng bợp tai.

*

Mùa Hè chỉ mới bắt đầu và Momo nghĩ đó là mùa Hè dài nhất đời nó. Khi mùa Hè kết thúc, sẽ là lúc Momo trở lại trường, giở lên cấp Hai rồi, lớp Sáu. Momo không hề nói với ai, nhưng nó thích đi học, thậm chí đi học suốt năm, học luôn thứ Bảy, Chủ Nhật cũng được nữa!

Nhưng rồi một buổi sáng nọ, cô hiệu trưởng trường cấp Một của Momo đã đích thân đến khu chung cư Cúc Lam. Khi cô bước qua quảng trường, cả xóm thò đầu ra cửa sổ ngó, sau lưng cô có một đoàn người rong rã đi theo để hộ tống cô đến tận nơi.

Nơi đó lại chính là nhà của Momo.

May, nhằm sáng thứ Bảy nên mẹ có ở nhà.

Khi mở cửa, mẹ cố gắng không lộ vẻ nhăn nhó. Mẹ biết quá rõ đó là cô hiệu trưởng trường

tiểu học Cúc Lam. Bà rất thường bị mời đến trường vì Yasmina, Rachid và Rachida, không bao giờ vì Fatima hay Momo.

Có bao giờ cô hiệu trưởng lại đến tận xóm này đâu. Lệ thường cô mời phụ huynh đến trường.

- Mẹ hiệu trưởng làm gì ở đây vậy trời? - Ahmed gầm lên, nhờ sự kiện này mà anh ấy đã chui ra khỏi phòng vì không muốn lỡ mất bất cứ việc gì khiến mình nổi dóa.

- Trờ vô phòng đi, thẳng trời đánh! - Mẹ mắng.

- Bà Beldaraoui. - Cô hiệu trưởng mở lời. - Tôi có việc muốn thưa với bà. Tôi vô nhà được chú?

Cô hiệu trưởng nói năng lễ phép hết sức.

- Dạ được ạ, xin mời cô vào nhà *biếp*¹ của tôi. Chúng ta sẽ được yên ổn nói chuyện ở đây.

- Fatima không có ở nhà à? - Cô hiệu trưởng tỏ vẻ tiếc.

- Hôm nay thứ Bảy. Mà sáng thứ Bảy thì cháu làm việc ở siêu thị Hyper. Con bé vất vả lắm. Rất vất vả, cô có biết không, cô hiệu trưởng?

Mẹ cúi gằm thật lâu với vẻ rầu rĩ thõng thượt trên mặt vì cuộc đời bà chẳng có ngày nào vui.

1. Ông bà Beldaraoui là dân nhập cư từ Algérie, nên không phát âm chuẩn một số từ trong tiếng Pháp.